

Αιτιότητα

9 Νοεμβ. 2016

Αιτιότητα και εξήγηση

Η εξηγητική ασυμμετρία αντανακλά στην ασύμμετρη σχέση μεταξύ αιτίων/ αποτελεσμάτων

Αριστοτέλης:

εξήγηση είναι η κατανόηση του “διότι” της αιτίας

(η κατανόηση του διότι είναι χαρακτηριστικό της επιστήμης και συνδέεται με τη γνώση των αιτίων)

A	B	
Οι πλανήτες δεν τρεμοφέγγουν	Οι πλανήτες είναι κοντά	όλα τα Fs είναι Gs
Ό,τι δεν τρεμοφέγγει είναι κοντά	Ό,τι είναι κοντά δεν τρεμοφέγγει	όλα τα Gs είναι Hs
Οι πλανήτες είναι κοντά	Οι πλανήτες δεν τρεμοφέγγουν	όλα τα Fs είναι Hs

Αιτιακές σχέσεις

Πώς πρέπει να κατανοηθεί η αιτιακή σχέση?

Τι είδους σχέση έχει η αιτία με το αποτέλεσμα?

1. τι είδους οντότητες σχετίζονται αιτιακά;

(ποια είναι τα relata της σχέσης)

2. πως αναλύεται η έννοια της αιτιότητας;

το A είναι αίτιο του B, αν και μόνο αν ... (?)

1. τι είδους οντότητες σχετίζονται αιτιακά;

(ποια είναι τα relata της σχέσης)

- αντικείμενα; (objects)
- αντικείμενα-συμβάντα;
- συμβάντα; (events)

- δείγματα συμβάντων (*token*) vs τύποι συμβάντων (*type*)
- ενική αιτιότητα (*singular*) vs γενική αιτιότητα (*general*)

2. πως αναλύεται η έννοια της αιτιότητας;

το A είναι αίτιο του B, αν και μόνο αν ... (?)

*‘το συμβάν A είναι αίτιο για το συμβάν B’ : *analysandum**

*αν και μόνο αν ‘...’ : *analysans**

Προ-χιουμιανή ανάλυση αιτιότητας

το A είναι αίτιο του B, αν και μόνο αν ... (?)

τα αντικείμενα που συγκροτούν το A

μεταβιβάζουν μια δύναμη στα αντικείμενα που συγκροτούν το B

ή

τα αντικείμενα που συγκροτούν το A εκδηλώνουν μια δύναμη που συνίσταται στο να κινήσουν κλπ. τα αντικείμενα που συγκροτούν το B

(Αριστοτέλης - Θεωρία παραγωγής (*production*) για την αιτιότητα)

Χιουμιανές αναλύσεις αιτιότητας

το A είναι αίτιο του B, αν και μόνο αν ... (?)

‘[...] we may define a cause to be an object followed by another, and where all the objects, similar to the first, are followed by objects similar to the second.

Or, in other words, where, if the first object had not been, the second never had existed’

(Hume, VII, Enquiry)

Χιουμιανές αναλύσεις αιτιότητας

η θεωρία κανονικότητας για την αιτιότητα (regularity theory)

- σταθερής σύζευξης (*constant conjunction*)

το A είναι αίτιο του B αν και μόνο αν:

(i) τα A και B συμβαίνουν

(ii) το A συμβαίνει πριν από το B

(iii) το A είναι συμβάν τύπου A και το B τύπου B και όλα τα συμβάντα τύπου A ακολουθούνται από συμβάντα τύπου B

Χιουμιανές αναλύσεις αιτιότητας

η θεωρία κανονικότητας για την αιτιότητα (regularity theory)

- σταθερής σύζευξης (*constant conjunction*)

το A είναι αίτιο του B αν και μόνο αν:

(i) τα A και B συμβαίνουν

(ii) το A συμβαίνει πριν από το B

(iii) το A είναι συμβάν τύπου A και το B τύπου B και όλα τα συμβάντα τύπου A ακολουθούνται από συμβάντα τύπου B

Πρόβλημα:

-analysandum αληθές, analysans ψευδές : όχι αναγκαία συνθήκη (*condition not necessary*)

-analysandum ψευδές, analysans αληθές : όχι επαρκής συνθήκη (*condition not sufficient*)

Χιουμιανές αναλύσεις αιτιότητας

Mackie INUS ανάλυση της αιτιότητας

Τα αποτελέσματα έχουν συνήθως μια “ποικιλία αιτιών”

$(A \& B \& \Gamma)$

$(A' \& B' \& \Gamma')$

$(A'' \& B'' \& \Gamma'')$

κάθε σύνολο είναι επαρκές (sufficient) για το E

$(A \& B \& \Gamma) \rightarrow E$

$(A' \& B' \& \Gamma') \rightarrow E$

$(A'' \& B'' \& \Gamma'') \rightarrow E$

αλλά

κανένα δεν είναι αναγκαίο (necessary) για το E

$E \not\leftarrow (A \& B \& \Gamma)$

$E \not\leftarrow (A' \& B' \& \Gamma')$

$E \not\leftarrow (A'' \& B'' \& \Gamma'')$

$[(A \& B \& \Gamma) \vee (A' \& B' \& \Gamma') \vee (A'' \& B'' \& \Gamma'')] \leftrightarrow E$ αυτή εκφράζει μια κανονικότητα στη φύση

Χιουμιανές αναλύσεις αιτιότητας

-η αντιγεγονοτική ανάλυση (counterfactual theory)

Το A είναι αίτιο του B αν και μόνο αν:

(i) τα A και B συμβαίνουν

(ii) το A συμβαίνει πριν από το B

(iii) αν δεν είχε συμβεί το A, δε θα είχε συμβεί το B

-David Lewis